

51/250 CA
17.05.2011

**PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR**

N O T Ă

**referitoare la neconstituționalitatea dispozițiilor art.322 pct.9 din
Codul de procedură civilă**

Către: Biroul permanent al Camerei Deputaților

De la: Secretarul general al Camerei Deputaților

Vă informăm că prin Decizia nr.233 din 15 februarie 2011, nepublicată până la aceasta data în Monitorul Oficial al României, definitivă și general obligatorie, Curtea Constituțională a constatat neconstituționalitatea prevederilor art.322 pct.9 din Codul de procedură civilă.

Potrivit prevederilor art.147 alin.(1) din Constituția României, republicată, dispozițiile din legile în vigoare constatate ca fiind neconstituționale își încetează efectele juridice la 45 de zile de la publicarea deciziei Curții Constituționale, dacă, în acest interval, Parlamentul nu pune de acord prevederile neconstituționale cu dispozițiile Constituției.

Menționăm că procedura de reexaminare a legii urmează să fie declanșată de Senat, în calitate de primă Cameră sesizată.

Anexăm, alăturat, Decizia Curții Constituționale nr.233/2011.

SECRETAR GENERAL

Gheorghe Barbu

R O M Â N I A
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
CABINETUL PREȘEDINTELUI

Palatul Parlamentului

Calea 13 Septembrie nr. 2, Intrarea B1, Sectorul 5, 76112 București 40, România

Telefon: (+40-1) 312 34 84; 335 62 09 Fax: (+40-1) 312 43 59; 335 62 09

Internet : <http://www.ccr.ro> E-mail: pres@ccr.ro

Dosarul nr. 1108D/2010

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR
SECRETAR GENERAL
Nr. 51/256CP / 16.05.2011

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURA JURISDICTIONALĂ

Nr. 2898 / 11-05-2011

Doamnei ROBERTA ALMA ANASTASE

PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR
PREȘEDINTE
1/810/ea
2011 Luna 05 Ziua 11

NOTA
pe B.P.
SG
Sep. Legislativ
Potrivit art.31 alin.(4) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, vă comunicăm, alăturat, în copie, Decizia nr.233 din 15 februarie 2011, definitivă și general obligatorie, prin care Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că dispozițiile art.322 pct.9 din Codul de procedură civilă sunt neconstituționale în măsura în care nu permit revizuirea unei hotărâri judecătorești prin care, fără a se evoca fondul, s-au produs încălcări ale unor drepturi și libertăți fundamentale, încălcări constatate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului.

Vă asigurăm de deplina noastră considerație.

PREȘEDINTE,

Augustin ZEGREAN

Parlamentul României
Camera Deputaților

B.P. Nr. 510 din 16.05.2011

ROMÂNIA
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

Dosarul nr. 1108D/2010

DECIZIA Nr.233
din 15 februarie 2011

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.322
pct.9 din Codul de procedură civilă

Augustin Zegrean	- președinte
Aspazia Cojocaru	- judecător
Acsinte Gaspar	- judecător
Mircea Ștefan Minea	- judecător
Ion Predescu	- judecător
Puskás Valentin Zoltán	- judecător
Fabian Niculae	- magistrat-asistent

Cu participarea în ședința publică din data de 18 ianuarie 2011 a reprezentantului Ministerului Public, Carmen Cătălina Gliga.

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art.322 pct.9 din Codul de procedură civilă, excepție ridicată de Doina Iosif, Aurel Iosif și Daliana-Magdalena Boboșilă-Iosif în Dosarul nr. 5323/2/2008 al Înaltei Curți de Casație și Justiție – Secția comercială.

Dezbaterile au avut loc la data de 18 ianuarie 2011 în prezența reprezentantului autorilor excepției de neconstituționalitate, domnul avocat Ionel Olteanu, precum și a domnului Aurel Iosif și a reprezentantului Ministerului Public, dezbaterile fiind consemnate în încheierea de la acea dată, când Curtea, având nevoie de timp pentru a delibera, a amânat,

succesiv, pronunțarea pentru data de 8 februarie 2011, respectiv 15 februarie 2011.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

Prin Încheierea din 20 aprilie 2010, pronunțată în Dosarul nr.5323/2/2008, **Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția comercială a sesizat Curtea Constituțională pentru soluționarea excepției de neconstituționalitate art.322 pct.9 din Codul de procedură civilă.**

Excepția a fost invocată de Doina Iosif, Aurel Iosif și Daliana-Magdalena Boboșilă-Iosif într-o cauză având ca obiect soluționarea unui recurs.

În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorii acesteia susțin că dispozițiile art.322 pct.9 din Codul de procedură civilă obligă instanța de revizuire la examinarea a două aspecte, respectiv admisibilitatea cererii de revizuire și analiza pe fond a cauzei. Cu privire la admisibilitatea cererii de revizuire, legiuitorul a prevăzut în mod expres condițiile pe care trebuie să le îndeplinească cel interesat în cauză, dar în ceea ce privește rejudecarea pe fond a cauzei nu se prevede nimic despre ipoteza în care hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului, ce condamnă statul român, a vizat un caz în care nu s-a invocat fondul, devenind, astfel, incidente dispozițiile de drept comun, specifice motivelor „interne” de revizuire (art.322 pct.1-8), respectiv art.326 alin.3 potrivit căruia *„dezbaterele sunt limitate la admisibilitatea revizuirii și la faptele pe care se întemeiază”*.

Autorii apreciază că normele legale criticate sunt contrare dispozițiilor art.21 alin.(2) și (3) privind accesul liber la justiție și dreptul la un proces echitabil, precum și celor ale art.6 par.1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, întrucât îngreună în mod

nejustificat liberul acces la justiție și nu permit utilizarea în mod efectiv a unei noi căi de atac, în condițiile în care *faptele* la care se referă art.326 alin.3 din Codul de procedură civilă au fost constatate printr-o procedură internă criticată de către Curtea Europeană în Hotărârea din 20 decembrie 2007 pronunțată în cauza *Iosif și alții împotriva României*.

Față de acestea autorii excepției consideră că textul de lege criticat este incomplet, legiuitorul lăsând nesoluționată ipoteza în care hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului permite revizuirea unei hotărâri rămase definitive și irevocabile, care nu a evocat fondul, întrucât recurenților le-a fost refuzat dreptul de acces la instanță, refuz constat și sancționat în mod expres prin hotărârea Curții.

Totodată, se mai susține că accesul liber la justiție este limitat, din moment ce faptele la care se referă art.326 au fost reapreciate în mod exclusiv din perspectiva procedurilor derulate în fața instanțelor naționale.

Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția comercială apreciază că excepția de neconstituționalitate este întemeiată, întrucât prin dispozițiile legale criticate se limitează dreptul la un proces echitabil.

Potrivit prevederilor art.30 alin.(1) din Legea nr.47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile de lege criticate raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr.47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art.146 lit.d) din Constituție, ale art.1 alin.(2), ale art.2, 3, 10 și 29 din Legea nr.47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie prevederile art.322 pct.9 din Codul de procedură civilă care au următorul cuprins:

„Art.322.- Revizuirea unei hotărâri rămase definitivă în instanța de apel sau prin neapelare, precum și a unei hotărâri dată de o instanță de recurs atunci când evocă fondul, se poate cere în următoarele cazuri:

[...]

9. dacă Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat o încălcare a drepturilor sau libertăților fundamentale datorată unei hotărâri judecătorești, iar consecințele grave ale acestei încălcări continuă să se producă și nu pot fi remediate decât prin revizuirea hotărârii pronunțate.”

În opinia autorilor excepției de neconstituționalitate, dispozițiile legale criticate încalcă prevederile constituționale ale art.21 alin.(2) și (3) cu privire la accesul liber la justiție și dreptul la un proces echitabil, precum și art.6 par.1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că excepția de neconstituționalitate este întemeiată și urmează să fie admisă pentru motivele ce vor fi expuse în continuare.

Astfel, România este un stat de drept în care, potrivit art.1 alin.(5) din Constituție „ *respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie.* ”

În condițiile în care art.11 din Legea fundamentală prevede că Statul român se obligă să îndeplinească **întocmai** și **cu bună-credință** obligațiile ce-i revin din tratatele la care este parte și că tratatele ratificate de Parlament, potrivit legii, fac parte din dreptul intern, iar art.20 alin.(1) din Constituție că dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile cetățenilor vor fi interpretate și aplicate în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care România este parte, Parlamentul are îndatorirea de a legifera instituirea unor mecanisme corespunzătoare pentru asigurarea reală a respectării accesului liber la justiție, fără de care nu se poate concepe existența statului de drept, prevăzută prin art.1 alin.(3) din Constituție. Fără îndeplinirea acestei îndatoriri, normele constituționale menționate ar avea un caracter pur declarativ, situație inadmisibilă pentru un stat care împărtășește valorile democratice ce fac parte din patrimoniul constituțional european, așa cum este prefigurat de Convenția Europeană a Drepturilor Omului și de Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene.

De altfel, necesitatea respectării principiului supremației Constituției și a principiului legalității a mai fost subliniată de Curtea Constituțională în jurisprudența sa, de exemplu prin Decizia nr.1358 din 21 octombrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.761 din 15 noiembrie 2010 și Decizia nr.53 din 25 ianuarie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.90 din 3 februarie 2011.

În cazul de față, această îndatorire a Parlamentului decurge din faptul că România a devenit parte la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale în urma ratificării ei prin Legea nr.30/1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.135 din 31 mai 1994, asumându-și obligația de a respecta prevederile acestei Convenții, ***precum și interpretarea dată de Curtea Europeană a Drepturilor Omului acestei Convenții, în limitele prevăzute de această Convenție***, în conformitate cu prevederile art.46, potrivit cărora „*Înaltele părți contractante se angajează să se conformeze hotărârilor definitive ale Curții în litigiile în care ele sunt părți.*”

De asemenea, Curtea Constituțională mai constată că prin Hotărârea din 20 decembrie 2007, pronunțată în cauza *Iosif și alții împotriva României*, publicată și în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.561 din 24 iulie 2008, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că „*art. 322 pct. 9 din Codul de procedură civilă permite revizuirea unui proces pe plan intern, dacă Curtea a constatat încălcarea drepturilor unui reclamant.*” În plus, Curtea de la Strasbourg a apreciat că, „*atunci când constată că un reclamant nu a avut acces la o instanță stabilită prin lege, redresarea cea mai potrivită ar fi, în principiu, rejudecarea sau redeschiderea procedurii în timp util, cu respectarea cerințelor art.6 din Convenție*”(par.99). De altfel, aceleași concluzii reies și din Hotărârea din 26 ianuarie 2006, pronunțată în cauza *Lungoci împotriva României* (par.56), Hotărârea din 21 februarie 2008, pronunțată în cauza *S.C. Marolux S.R.L. și Jacobs împotriva României* (par.52) și Hotărârea din 8 ianuarie 2009, pronunțată în cauza *Rusen împotriva României* (par.47 și 48).

În aceste condiții, Curtea constată că articolul 20 alin.1 din Constituție impune interpretarea art.21 privind accesul liber la justiție din Legea

fundamentală prin prisma înțelesului dat acestui drept de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa. O astfel de concluzie se impune, mai ales că autorii excepției de neconstituționalitate invocă o hotărâre a Curții de la Strasbourg pronunțată chiar în favoarea lor.

Dacă nu s-ar ajunge la această concluzie, justițiabilul s-ar vedea lipsit de protecția conferită de Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, iar dreptul său de acces liber la justiție prevăzut de art.21 din Legea fundamentală ar fi încălcat. Ca o consecință directă, România ar fi în situația unei părți la Convenție care nu își respectă obligațiile asumate pe planul dreptului internațional public și al dreptului intern, contrar prevederilor art.11 alin.(1) și (2) și art.20 alin.(1) din Constituție.

Așadar, având în vedere dispozițiile constituționale menționate, faptul că România este parte la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, fiind obligată să respecte atât Convenția cât și interpretările date de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa, Curtea Constituțională constată că dispozițiile art.322 pct.9 din Codul de procedură civilă sunt afectate de vicii de neconstituționalitate. Astfel, în măsura în care aceste prevederi legale nu permit revizuirea unei hotărâri judecătorești prin care, fără a se evoca fondul, s-au produs încălcări ale unor drepturi și libertăți fundamentale, încălcări constatate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, se ajunge la lipsirea de conținut a unui drept garantat de Constituția României.

În consecință, Curtea Constituțională constată că prevederile legale criticate, în măsura în care au consecințele menționate mai sus, încalcă dispozițiile art.1 alin.(3) și (5), art.11 alin.(1) și (2), art.20 alin.(1), precum și ale art.21 din Constituția României.

Pentru motivele expuse mai sus, în temeiul art.146 lit.d) și art.147 alin.(4) din Constituție, precum și al art.1, art.2, art.3, art.11 alin. (1) lit.A.d) și al art.29 din Legea nr.47/1992,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Admite excepția de neconstituționalitate ridicată de Doina Iosif, Aurel Iosif și Daliana-Magdalena Boboșilă-Iosif în Dosarul nr. 5323/2/2008 al Înaltei Curți de Casație și Justiție – Secția comercială și constată că dispozițiile art.322 pct.9 din Codul de procedură civilă sunt neconstituționale în măsura în care nu permit revizuirea unei hotărâri judecătorești prin care, fără a se evoca fondul, s-au produs încălcări ale unor drepturi și libertăți fundamentale, încălcări constatate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului.

Pronunțată în ședința din data de 15 februarie 2011.

**PREȘEDINTELE
CURȚII CONSTITUȚIONALE,**

Augustin ZEGREAN

MAGISTRAT-ASISTENT,

Fabian NICULAE